

Savukosken kunta
Hallinto

Lausunto

20.12.2024

Jakelun mukaan

Vesistöistä pidettävä huolta myös jatkossa

Savukosken kunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

Suomessa vesistöt niin pintavesien kuin pohjavesienkin osalta ovat tähän asti olleet pääsääntöisesti hyvät. Eduskunta päätti kuitenkin joulukuun alussa lainsäädäntömuutoksista, jotka antavat mahdollisuuden heikentää vesien tilaa nykyisestä tasosta. Pohjoisessa on ainutlaatuinen ja herkkä luonto. Samaan aikaan vihreän siirtymän nimissä ylikansalliset yritykset ovat yhä kiinnostuneempia Lapista. Vihreän siirtymän keskiössä on toisaalta uusiutuvan energiantuotanto ja toisaalta kaivannaisten hyödyntäminen. Kaivokset muokkaavat voimakkaasti maisemakuvaa. Kaivosalueet ja tuulivoimapuistot ovat poissa maa- ja metsätaloudesta ja samalla porojen laidunmaa-alue vähenee. Kaivostoiminta heijastuu myös vesistöjen kuntoon.

Eduskunnan tekemä päätös sisältää jatkon kannalta suuria riskejä. Kaivostoimijat suhtautuvat tyypillisesti kielteisesti suljettuun kiertoon, koska siitä aiheutuu lisäkustannuksia. Lainsäädäntömuutokset antavat kaivosteollisuudelle mahdollisuuden jättää kalliit, mutta vesistöjen suojelun kannalta elintärkeät investoinnit tekemättä. Ympäristöoikeudessa tunnistetut parhaan käytettävissä olevan tekniikan ja parhaiden käytäntöjen periaatteet ovat vaarassa jäädä pelkäksi sanahelinäksi. Ongelmana on lisäksi teollisten hankkeiden toiminta-ajan jälkeinen aika. Voimakkaasti muokatun, auki revityn maapohjan läpi kulkeutuu hulevesiä, joihin sekoittuu raskasmetalleja ja ravinteita. Lopulta saastuneet vedet päätyvät avovesiin ja pohjaveteen. Vaikutukset eivät lopulta pysähdy luontoon ja eläimiin, koska ihminen on ravintoketjun huipulla.

Vesistöjen tilan heikkeneminen uhkaa erilaisia biodiversityypppejä. Erityisen suuressa vaarassa ovat vaelluskalat ja muut jalokalakannat. Vaarana on, että puhtaissa vesistöissä perinteisesti viihtyneet kalalajit vaihtuvat saastumisen ja rehevöitymisen myötä haukiin ja särkikaloihin.

Harjoitettu politiikka on ristiriidassa Eu:n vesipuidedirektiiviin kanssa, joka velvoittaa Suomea parantamaan vesistöjen tilaa nykyisestä. Myös ennallistamisasetus edellyttää, että luonnontilaa ennallistetaan ja parannetaan nykyisestä tasosta. Perinteinen Eu:n mallioppilas Suomi näyttää tässä kohtaa tehneen tietoisien valinnan toimia toisin. On kyseenalaista, kestäkö Suomen valtion valitsema linja kriittistä tarkastelua suhteessa Eu-lainsäädäntöön. Ympäristönsuojelu ei voi perustua vapaaehtoisuuteen tai hyvään tahtoon. Erilaiset ympäristösertifikaatit eivät itsessään luontoa suojele. Syksyn raakkukohu on tästä hyvä esimerkki.

Maailman väkiluku kasvaa ja luonnontilaista maapinta-alaa menetetään yhä enemmän muuhun käyttöön. Samaan aikaan vesipula on yhä suurempi ongelma. Puhdasvesi on yhä arvokkaampi resurssi, jolla tulee tulevaisuudessa olemaan myös entistä suurempi rahallinen arvo. Kuitenkin näyttää siltä, ettei Suomessa, jossa juomakelpoista vettä on riittänyt, ymmärretä, kuinka tärkeää on pitää huolta vesistöjen kunnosta. Meidän tänä päivänä tekemämme valinnat heijastuvat kauas tulevaisuuteen ja tulevien sukupolvien elämään.

Savukosken kunta
0210704-7

Kauppuja 2 A 1
98800 Savukoski

hallinto@savukoski.fi
<https://www.savukoski.fi/>

SAVUKOSKEN KUNTA

Jouko Savukoski
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Kari Kilpimaa
kunnanvaltuuston puheenjohtaja

Antti Mulari
kunnanjohtaja

Jakelu
Maa- ja metsätalousministeriö
Ympäristöministeriö
Lapin liitto
Suomen luonnonsuojeluliitto